

Kinzel prob lebe
o Hesbrige

KAKTEJE IN SUKULENTE

Glasilo Društva prijateljev kaktej Slovenije

Ljubljana

13.-04.-1979

Številka

4

Leto

8

Glasilo KAKTEJE IN SUKULENTE: lastnik, izdajatelj in založnik je Društvo prijateljev kaktej ŠR Slovenijé. Ponatis v celoti ali delno je dovoljen samo s privoljenjem društva. Dopise in vprašanja pošljite na naslov odgovornega urednika. Rokopisov ne vračamo. Odgovorni urednik: Novak Engelbert, dipl. inž., Titova 100, 61000 Ljubljana

I. I N F O R M A C I J E D R U Š T V A

1. Sestanek članov društva :

Sestanek bo v petek,dne 13.aprila 1979 ob 17. uri

Sestanek upravnega odbora bo isti dan ob 16. uri in 30 minut

D N E V N I R E D :

1.Opis kaktej

2.Obvestila društva

3.Diapozitivi - tov.Oman

4.Razno

2. E k s k u r z i j a

Ta naj bi bila v soboto dne 21.aprila 1979.Tega dne bi si ogledali obrate gozdnega gospodarstva v Rimži pri Krškem in botanični vrt v Zagrebu.Prijave še sprejemamo.Podrobnosti se bomo dogovorili na sestanku.

P r e d s e d n i k :

ing.Engelbert Novak

II. Gojitev kaktej v aprilu

V aprilu lahko presadimo kakteje v toplo gredo ali na zunanjok okensko polico . Seveda moramo rastline zavarovati pred premočnim opoldanskim soncem, posebno še, če smo jih dotedaj imeli na bolj temnem prostoru.V topnih dneh pršimo z vodo zalivamo najbolje zjutraj,tako da se do večera rastline sigurno posušijo.Zalivamo približno 4 krat toliko kot v marcu.V topnih gredah in v rastlinjakih skrbimo za vlažen zrak,s tem namreč pospešimo začetek rasti.Ta mesec je prav tako primeren za presajanje.Setev vsaj v naših krajih ni vedno sigurna,razen če imamo ustrezne tehnične pripomočke,to je predvsem gretje in osvetlitev.V aprilu bomo tudi uničevali mrčes,predvsem rdečega pajka in uši,škropimo vsakeh 10 do 14 dni.Pdobno gojimo tudi ostale sočnice; tako velja za večino sočnic pravilo,da jih zalivamo le enkrat mesečno,izjeme so predvsem rastline iz družin : Conophytum,Frithia in nekatere Crassula,za te je v aprilu nastopila sušna doba.

ing.Engelbert Novak

III. Iz moje letosnje setve

6. E c h i n o c a c t u s i n g e n s

Poznamo ga tudi kot sodasti kaktus (barrelcactus) in je v isti družini kot " taščin sedež ".Domovina je Mehika,države Hidalgo med 20 in 21° severne geografske širine,tam uspeva v gorah na nadmorski višini od 1.500 do 3.000 m, za to področje je značilna visokosavanska klima z suhimi zimami.

V domovini je do 1,5 m visok in do 1,25 m širok,telo je sivozeleno,v mladosti sivo modro.Teme je močno belo volnato, posamezne areole so rumeno-vlnate.Reber je 50 ali celo več,obrobnih bodic je okoli 8,srednja bodica je le 1. Bodice so rujave.Premer rumenih cvetov je do 3 cm.V domovini ga celo uporabljajo kot nadomestek za pitno vodo.

Vzgajamo ga podobno kot *Echinocactus grusonii*,torej v propustni ilovnato peščeni zemlji z dodatkom opečnega zdroba za boljšo propustnost.Poleti naj ima toplo in sončno lego,ne smemo ga pretirano zalivati.Pozimi svetlo in ne prehladno,po možnosti ne pod 8°,zalivamo le malo,vendar naj ne bo nikoli popolnoma suho.Ta vrsta je tudi primerna za gojitev v stanovanjih,čeprav je le nekoliko bolj občutljiva kot grusonii.Tudi vzgoja iz semen ni težka.

ing.Engelbert Novak

IV. M a m i l l a r i a d e n s i s p i n a

Že ime pove,da je to kaktus z gostimi bodicami.Domovina je Mehika,države : San Luis Potosi,Querétaro in Guanajuato,to je približno med 20 in 24° severne geografske širine.

To je kroglasta kakteja,premer in višina je do 10 cm,bradavice so stožčaste.Aksile so le mlade volnate.Obrobnih bodic je od 20 do 25 in so 13 mm dolge,so trde in svetlo rumene barve,srednjih bodic je 5 do 6,dolge so do 20 mm in so včasih na koncu rdečkaste.Žvepleno rumeni cvetovi so 2 cm dolgi in 1 cm široki.Sadeži so rdeči,semena so rdečkasto rjava.

Vzgoja te izredno lepe mamilarije,lepa je predvsem zaradi gostih in svetlih bodic ni težka.Uporabljamo običajno zemljo za kakteje in jo tudi gojimo kot večino mamilarij.Tudi vzgoja iz semen ni težka.Pri nas je ta mamilarija še dokaj malo poznana.

ing.Engelbert Novak

V. Uspehi in neuspehi pri setvi kaktej

Končni cilj vsakega gojitelja je le vzgoja od semena do cvetoče kakteje,ta cilj nikakor ni nedosegljiv,če le upoštevamo vsaj osnovna navodila za setev.Mnogo je napotkov in navodil po raznih knjigah in revijah,verjetno ne bom napisal dosti novega,vendar bom vesel,če bo kdo pri čitanju teh kratkih napotkov le odkril napake,ki jih je delal in bo drugič z več optimizma pričakoval prve sejančke.Takoj bi rad povedal,da poznamo več uspešnih načinov setve,opisal bom predvsem takšnega,s katerim sem imel uspeh.

Pri setvi je predvsem pomembno :zemlja,setev,zalivanje,svetloba,toplota in razkužitev.

Z e m l j a :

Lahko uporabimo običajno zemljo za kakteje, le da jo fineje presejemo, mora pa biti tudi dobro propustna, zato ji dodamo nekoliko več peska (perlit, opečni zdrob in podobno). Pri uporabi čistega mineralnega agregata moramo seveda upoštevati, da je ta brez hrane in da je tak način setve pravzaprav hidro-kultura. Važno je, da je zemlja sterilna, to lahko naredimo tako, da kuhamo vlažno zemljo 1/2 ure v ekonom loncu. Nato pustimo vsaj 14 dni, da se vzemlji naselijo koristne bakterije. Seveda lahko zemljo razkužimo tudi z kemičnimi sredstvi.

S e t e v :

V nekaj cm visoke posodice damo pripravljeno zemljo, jo rahlo potlačimo, posejemo na površino semena, ne pregosto pa tudi ne preredko, na površino nasujemo malo perlita, zelo drobna semena ne prekrijemo, ampak le rahlo vtisnemo.

Z a l i v a n j e :

Posodice namočimo od spodaj, sam delam tako s prekuhanou deževnico. Nato z fino razpršilko vsake 2 ali 3 dni poškropim proti plesni z 1 % raztopino kinozola ali z ustreznim drugim sredstvom.

T e m p e r a t u r a

Ta mora nihat, podnevi približno 16 ur okoli 30° , vendar na vsak način nad 25° , preostali del dneva okoli 20° . Pri takemnačinu poteka kalitev hitro - nekatere vrste vskalijo že po 3 ali celo 2 dneh, razen tega pa alge praktično sploh ne nastanejo.

S v e t l o b a

Te mora biti dovolj, vendar ne direkto sonce, pred tem zasenčimo z papirjem. Dovolj svetlobe je pri nas praktično šele od 15. aprila dalje, če sezemo prej moramo vsaj dodatno osvetliti, vendar le z primerno svetlogo (L fluora cevi, Osram, Sylvania, Grolux in podobne). Začetnik, ki vsega tega nima, naj ne seje pred majem.

V r s t a

Pomembna je tudi vrsta, za začetnike so primerne le vrste, ki imajo večja semena, ki hitro vzklijijo in ki tudi dokaj hitro rasto.

Sam sem letos sejal del setve 3. marca in tudi beležil rezultate. Naj navedem za lažje razumevanje in primerjavo nekaj podatkov :

vrsta kakteje ali sočnice	vzklilo po dneh
Astrophytum ornatum, Obregonia denegrii,	4
Piaranthus punctatus, Huernia loeseneriana	4
Copiapoa cinerea ih haseltoniana	6
Mamillaria mixtepec, lenta; Rebutia	16

OPUNCIJA BREZ BODIC - PLOD SELEKCIJE

Varijacija kaktusa opuncije imenovanega tudi indijska smokva ki je s pomočjo selekcije pridobljena brez bodic, dobiva kot živinska hrana v gospodarstvu južne Italije, Sardinije in Sicilije vedno večji pomen. Ta variacija brez bodic (razume se, tudi brez glohid) dobro je došla med siračnškim mediteranskim rastlinstvom, tudi za izboljšave fizične-kemijskih in bieleških kvalitet zemljišča, ter v zaustavljanju erozije tla ali gozdnih požarov med makijo.

Domevina opuncije je Mehika, ed keder se je Španci v 16. stetju primesli v Evropo. Nato se je zelo hitre razširila po vseh deželah južne Evrope in severne Afrike, kjer je v večini pedivjala ter je sedaj prava nadlega za ostale tamkajšne kulture.

Ta rastlina prenese dolga sušna obdobja in raste v najbolj suhih regijah v katerih zbir letnih padavin ne presegaja 250 mm. Raste in dobro se razvija na kraškem in kamenitem tlu a pri tem porabi zelo male prostora. Njena prisotnost obegati zemljišče z organskimi snovmi (azotom) ter ustvarja ustvarja posebne mikro-bieleške flere.

Splešne razširitev omogočuje minimalna temperatura 6 - 10°C. V planinah Maroka jo srečujemo še na 1000 m nadmorske višine. Ta meja se pa edino lahko prekorači z selekcijo odpernejših vrst kot je na primer opuncija helvetica. Vrste "robusta, montery in chice" pridobljene in gejene v Južnoafriški republiki vzdrže tudi do minus 12°C. Ta opuncija za živinske hrane se goji v znaten obsegu tudi v Braziliji, ZDA, Mehiki, Tunisu, Alžiriji ter v južni Evropi. V Sovjetski zvezi je šele v fazi znanstvenih raziskav ter prilagajanja podnebnim razmeram (Kazahstan).

Iz leta v leto se begati italijanska kolekcija opuncij brez bodic. Drageceno pomeč pri tem, dobivajo selekcionarji z izmenjave izkuštev in materijalov z tujimi znanstveniki, posebno Egipta in Južnoafriške republike, katerim pa je skupni cilj pridebiti nove vrste ki se odperne na nizke temperature a obenem da vsebujejo velike suhe tvari in zelene mase.

V Brežicah, marca 1979.

Kunej Josip